

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

LAUSUNTO

Käsikirjakomitean ehdotuksesta Kirkollisten toimitusten kirjaksi

21.3.2002

Kirkkohallitus

PI 185

00161 HELSINKI

Lausuntonaan käsikirjakomitean ehdotuksesta Kirkollisten toimitusten kirjaksi Suomen kirkon pappisliitto ry esittää seuraavan.

Kirkollisten toimitusten uudistamisprosessi on johdonmukainen jatko kirkollisten kirjojen uudistamisessa. Toimitusehdotuksissa korostuvat mm. yhteisöllisyys, kontekstuaalisuus, ekumeenisuus ja jumalanpalveluksen perusrakenne.

Määrä, laatu ja resurssit oikeassa suhteessa

Ehdotuksessa on silmiin pistävää toimituskaavojen määrällinen runsaus (esim. osan III eri siunaamiskaavat), mitä ei kaikilta osin voida pitää myönteisenä kehityssuuntana. Eräät kaavoista ovat rakenteeltaan varsin raskaita (esim. 28 B) ja joidenkin käyttöfunktio on keinotekoisesti tuntuinen (esim. 27 A ja 27 C). Samoin mm. kaavojen 6 A ja 7 B tarpeellisuutta on syytä epäillä niiden ilmeisen vähäisestä käyttöasteesta johtuen. Lisäksi korostetusti nousee esiin se, kuinka piispojen ja pappien ohella useat toimitukset (osat III ja IV) on ajateltu voitavan toimittaa seurakuntien muun henkilöstön ja seurakuntalaisten toimesta. Tämä kehityssuunta on ongelmallinen.

Ehdotettujen kaavojen kokonaismäärää tuleekin supistaa, osittain myös kaavoja yhdistelemällä. Liian runsaslukuinen toimitusten kirjo vähentää niiden kokonaisarvostusta. Toimitus on aina juhla, ei 'arkipäiväinen' tapahtuma. Toimituskaavat eivät saa olla liian laajoja, jotta niiden ajallinen kesto ei muodostu kohtuuttoman pitkäksi. Myöskään 'liturginen kikkailu' ei ole kaavoissa tarpeen, koska se heikentää yhteisöllisyyden ja kontekstuaalisuuden tarkoitusprien toteutumista. Yhtä lailla tulee vielä painokkaasti arvioida sitä, ketkä käytännössä mitään toimituksia voivat ja osaavat hoitaa sekä kuinka monilukuisten toimitusten hoitamisen edellyttämä toimitushenkilöiden kouluttaminen ja ohjaaminen pystytään seurakunta-, rovastikunta- ja hiippakuntatasolla hoitamaan.

Toimitukset osana muuta seurakuntatyötä

Erityisesti tulee välttää toimitusten kokonaismäärän lisäämistä siten, että niiden osuus seurakuntatyössä ylikorostuisi muun toiminnan kustannuksella. Tämä toisi merkittäviä muutoksia usean työntekijäryhmän työnkuvaan ja työaikaekonomiaan sekä vaikuttaisi heikentävästi seurakuntien monien tavoiteasettelujen toteutumiseen. Seurakuntatyössä ei pidä

joutua tilanteeseen, missä tarjotaan seurakuntalaisille monenlaisia ´toimituspalveluja´, mutta niiden kiireettömään, laadukkaaseen ja motivoituun hoitamiseen ei ole riittävästi työvoimaa. Kirkollisten toimitusten hoitamisessa on aina välttämätöntä huomioida toimitusprosessin kokonaisuus. Siihen kuuluu itse toimituksen ja sen välittömän jälkitilanteen hoitamisen lisäksi edeltävät toimenpiteet (mm. toimituskeskustelu ja muut järjestelyt) ja ns. jälkihuomioiminen. Nämä kaikki ovat aikaa ja työvoimaa edellyttäviä asioita.

Kuka toimittaa ja mitä

Olisi valitettavaa, jos seurakuntaelämän arkitodellisuuteen muodostuisi tilanne ´kahden kerroksen´ toimituksista, eli niistä joita pappi (ehtii) toimittaa ja niistä, joita toimittamaan seurakunta lähettää muun henkilön. On muistettava, että kansan keskuudessa kirkolliset toimitukset mielletään erityisesti papin toimenkuvaan kuuluviksi asioiksi. Tähän vallitsevaan ja pitkät perinteet omaavaan perusasetelmaan tehtävät mahdolliset muutokset tulee toteuttaa erityistä harkintaa ja pieteettiä käyttäen.

Onkin syytä arvioida, pitäisikö Kirkollisten toimitusten kirjaan ylipäättänsä sisällyttää muuta kuin osat I ja II sekä eräitä kaavoja osasta III ja IV. Ns. maallikkotoimitusten aseman (tietyt kaavat osasta III ja erityisesti osasta IV) nostaminen varsinaisten kirkollisten toimitusten rinnalle olisi uuden toimituskäytännön luomista kirkkoon. Nämä toimitukset tulisi pikeminkin julkaista irrallaan Kirkollisten toimitusten kirjasta.

Jos kirkollisia toimituksia (ja muita toimituksia) toimittavien henkilöiden määrää laajennetaan, tulee huolehtia siitä, että seurakunnan toimesta hoidetun toimituksen on oikeutettu toimittamaan vain sellainen henkilö, jolla on ko. tehtävään seurakunnan (kirkkoherra, kirkkoneuvosto) antama valtuutus ja tehtävän edellyttämä koulutus. Toimitusten kirjan kaavojen toimittajina tulee olla nimenomaan seurakunnan valtuuttamat henkilöt. Seurakuntalaisten vastuun laajentamisen on täten oltava harkittua ja ohjattua. Seurakunnan vastuulla olevat toimitukset tulisi olla nimenomaan toimitusten kirjassa olevia toimituksia ja muut toimitukset (yksityisluonteiset tilaisuudet, hartaudenharjoittaminen) olisivat siten mahdollista virikemateriaalia, minkä käyttö ei edellyttäisi erillistä valtuutusta.

Toimitusten hoitamisen suhteen kategorian ´muu seurakunnan työntekijä´ määrittelyn tulee olla sidoksissa virkarakennekysymyksessä tehtäviin ratkaisuihin. Lähtökohtana on, että ne työntekijäryhmät, jotka tulevat muodostamaan erityisen palvelun viran, ovat niitä, jotka toimittavat kirkollisia toimituksia kategoriassa ´muu seurakunnan työntekijä´. Kaikki muut työntekijät tulisivat siten lukeutumaan kategoriaan ´seurakuntalainen´.

Papiksi vihkimiselle oma kaava

Ehdotuksessa on kaksi virkaan vihkimisen kaavaa: kirkon virkaan vihkiminen (kaava 8) ja piispan virkaan vihkiminen (kaava 9). Ratkaisua on pidettävä puutteellisena. On perusteltua, että virkaan vihkimisen kaavoja tulisi olla kolme: piispan, papin ja muuhun kirkon virkaan vihkimisen kaavat. Tällainen menettely olisi johdonmukainen kirkossa meneillään olevan virkarakenneuudistuksen peruslinjauksen kanssa. Sen mukaan kirkon virka on ´yksi ainoa´, missä on kolme säiettä. Viran ykseyden korostaminen ei saa merkitä keinoitekoista eri virkojen erityisluonteen väheksymistä.

Nyt käsikirjakomitean ehdotus on jättänyt tämän keskeisen näkökulman (yksi virka, kolme säiettä) huomioimatta ja esittää virkaan vihkimisen kaavojen pohjaksi kaksisäikeistä virkaratkaisua. Näin menetellen komitea on keinoitekoisesti niputtamassa yhteen pappisviran ja muut virkaan vihkimisen piiriin lukeutuvat työntekijäryhmät ja antaa piispan viralle erityisen korostuksen. Kuitenkin pappisvirka on erityinen sanan ja sakramenttien virka. Sillä on kes-

keisen tärkeä merkitys koko kirkkomme toiminnassa. Erillisen papiksi vihkimisen kaavan poisjättäminen olisi perinteisten kirkkokuntien toimituskäytäntöjen joukossa erikoinen ja hämmennystä aiheuttava ratkaisu sekä vastoin komitean ekumeenisuuden periaatetta.

Näkökulmia kirkollisten toimitusten kieleen

Komitea on pyrkinyt, etenkin johdantosanoissa ja rukouksissa, hyvään yleiskieleen mutta ratkaisut eivät ole kaikilta osin onnistuneita. Kieltä ja sen käyttöä erityisesti toimituksissa ja liturgisissa yhteyksissä pitää tarkastella jossain määrin toisin kuin muussa kielenkäytössä

muistaen kuitenkin se, että sen kautta pitää yksinkertaisesti ja selkeästi välittyä toimituksen luonne (ilo, suru, kaipaus, kiitollisuus jne). Kielen funktio avautuu sen kolmesta dimensioista:

1. Kielen on välitettävä havaintoja niin ulkoisesta kuin sisäisestä maailmasta. Se merkitsee aistihavaintoihin perustuvien tuntemusten ja kokemusten pukemista sanoiksi niin, että sen kykenee ymmärtämään.

2. Kielen pitää kyetä sopeuttamaan kaikki sanottava asia puhetilanteeseen. Liturginen kieli asettuu äärimmäisyyksien tulkiksi maan ja taivaan välillä, ja myös kaiken sen, mikä rivien väliin jää. Tämä on varsin vaativaa, kun kielen pitää sopeutua tulkitsemaan itse asiassa kaikkea sellaista, mikä on inhimillisesti ihmisen ulottumattomissa.

3. Kieli edellyttää omien lainalaisuuksiensa, rakenteiden ja kokonaisuuksien sopeuttamista tekstin merkitykselliseksi osaksi. Kieli on siten vain apuväline sille informaatiolle, jota halutaan välittää. Tämä heijastuu jatkuvassa kielen kehityksessä, josta ei myöskään kirkossa ja kirkollisissa toimituksissa käytettävä kieli voi jäädä paitsioon.

Edellä mainitut näkökulmat huomioiden on toivottavaa, että komitea vielä arvioi toimituskaavoissa käytettyä kieltä ja tekee siihen tarvittavia tarkistuksia.

Havaintoja ja ehdotuksia

- Toimitusten yhdistämisistä tulisi tietyiltä osin harkita. Erityisesti kasteen ja avioliittoon vihkimisen (ja avioliiton siunaamisen) kaavoista tulisi olla yhdistelmäohjeistus. Lisäksi tulisi tehdä yksityisen ripin selkeämpi sisällöllinen liittäminen yksityiseen ehtoolliseen.

- Kaikissa kaavoissa seurakunnan lausuma 'Aamen' tulee sisentää, koska aina ei voida käytännössä varmistaa tämän kohdan toimivuutta.

- Kaikissa kaavoissa kohta 'Johdantosanat' tulee sisentää, jolloin niitä voidaan käyttää tarpeen mukaan. Käytännössä monissa toimituksissa toimittaja lausuu tilaisuuteen johdattavia asioita jo ennen alkuvirttä. Tällöin virren jälkeen lausuttavat 'pakolliset' johdantosanat ovat tarpeettomat.

- Kaikissa kaavoissa, missä lausutaan asianomaisen henkilön nimi, tulee mainita, mitkä nimet (pelkkä etunimi/et tai myös sukunimi) lausutaan.

- Toimitusten vaihtoehtoisten kohtien lisääminen merkitsee toimituskeskustelujen merkityksen korostumista. Toimittajan tulee tehdä riittävän kattavat muistiinpanot siitä, mitä kulloinkin on asianosaisten kanssa sovittu. Samoin toimituksiin osallistuvilla tulee antaa menettelytapaohjeet kirjallisena.

- Uusien pappien työhön/tehtävään perehdyttämisessä toimitusten kirjan käytön koulutus- ja ohjaustarve lisääntyy. Tällöin ohjaavien pappien (ja esimiesten) kokonaistyömäärä lisääntyy. Samoin muitten toimittajien kouluttaminen ja ohjaaminen lisää papiston ja esimiesten työtä.

Toimituskohtaisia havaintoja ja ehdotuksia:

Kirkollisten toimitusten kirja **I Kasuaalitoimitukset**

1. Kaste

A. Lapsen kaste

- Ingressitekstiin voisi lisätä menettelytapasuosituksen kasteveden käsittelystä kastetoimituksen jälkeen.
- 5. Rukous: Rukouksia voisi olla muutama vähemmän.
- 6. Ristinmerkki: Kohdan jälkimmäinen tekstikappale (Armollinen Jumala...) olisi luontevaa sijoittaa kasteen jälkeen lausuttavaksi asiaksi. Kohdassa 5. Rukous nimittäin ilmaistaan se, kuinka juuri kasteen kautta Jumala vapauttaa meidät synnin, kuoleman ja pahan vallasta. Voitaneen myös harkita sanojen 'pahan vallasta' poisjättämistä.
- 9. Evankeliumi: Maininta, että evankeliumin voi lukea myös seurakuntalainen.
- 12. Kysymykset tai kehotus: Ensimmäinen kysymys on tarpeeton, koska jo järjestämällä kastetoimituksen vanhemmat ovat ilmaisseet tahtonsa lapsensa kastamisesta. Toisen kysymyksen vanhempiin kohdentuvasta merkityksestä on syytä keskustella vanhempien kanssa tapauksessa, missä toinen vanhemmista ei ole seurakunnan jäsen.
- 13. Kastekäsky: Kastekäskyn lukeminen aikaisemmassa vaiheessa, ennen puhetta, mahdollistaisi paremmin ko. tekstin käyttämisen puheen lähtökohtana ja kertoisi selkeän ytimekkäästi sen, minkä johdosta ollaan koolla juuri kastetoimituksen merkeissä. Samoin tulisi arvioida Ristinmerkin (6), Uskontunnustuksen (11) ja Kastekäskyn (13) keskinäistä järjestystä.
- 14. Kaste: Kastepuvun pukeminen vasta tässä vaiheessa toimitusta on käytännössä hankala toteuttaa. Käytäntönä tulisi olla, että kastepuku on lapsen yllä toimituksen alusta lähtien.

B. Hätäkaste

- 3. Siunaus: Sana 'teitä' voisi olla 'meitä', jolloin hätäkasteen toimittaja ollessaan inhimillisesti katsottuna hyvin paineenalaisessa tilanteessa, saisi lukea myös itsensä siunauksen piiriin lukeutuvaksi.
- Kastekäskyn voisi liittää kaavaan sisennettynä.

D. Nuoren ja aikuisen kaste ja E. kaste seurakunnan jumalanpalveluksessa

- Huomioitava, mitä kohdassa A. Lapsen kaste on todettu.

2. Yksityinen rippi

- Johdantosanat tulisi olla kohdan 2. Alkusiunaus jälkeen.
- Isä meidän –rukouksen voisi lisätä kohdan 4. Rukous loppuun.

3. Yksityinen ehtoollinen

- Valtaosassa tapauksia yksityinen ehtoollisen jakaminen toimitetaan heikkokuntoiselle tai kuolevalle henkilölle. Näitä tapauksia varten ingressissä tulisi olla ilmaistuna (esim. kaavan kohtien numeroina) toimituskaavan suppea vaihtoehto.

- Jotta kaava ylipäättänsäkään ei olisi liian pitkä, tulisi sientää kohdat 8. Uskontunnustus ja 9. Yhteinen esirukous 9. Kaavasta voisi kokonaan poistaa kohdat 7. Puhe ja 10. Uhri-virsi.

4. Konfirmaatio

- 14. Kysymys tai kehotus: Ingressissä mainittu mahdollisuus nuoren vyöttämiseen tulisi jättää pois. Kyseessä on toimenpide, joka helposti hämmentää ja tarpeettomasti pidentää toimitusta.

- 15. Siunaaminen: Ingressissä voisi olla maininta siitä, että konfirmoitavat voivat olla myös pienemmissä ryhmissä tai yksittäin, jolloin käytännössä enemmän kummeja/avustajia mahtuu mukaan siunaamaan. Lisäksi voisi olla maininta siitä, että siunattavan nimen voi lausua myös kummi.

- 16. Kehotussanat: Kehotussanoista konfirmoiduille tulee poistaa jälkimmäisen kappaleen hakasulkeet, koska on merkittävää, että nämä asiat lausutaan ääneen kaikkien kuullen.

- 25. Kiitosrukous: Kiitosrukous tulisi kirjoittaa kaavaan näkyviin.

6. Avioliiton solmiminen

A. Avioliittoon vihkiminen

- 6. Lukukappale: Teksti Ruut 1: 16-17 on irrotettu asiayhteydestä (kohdassa on kyse anopin ja miniöiden välisestä suhteesta) ja tulisi jättää kokonaan pois.

- Kaava vangitsee tilanteen eli kohdasta 6. Lukukappale löytyy huomattavasti parempia tekstivaihtoehtoja kuin kohdasta 8. Evankeliumi. Näin ollen evankeliumikohdan ingressissä voisi olla maininta, että evankeliumin sijasta voidaan lukea jokin kohdan 6. teksteistä.

- 13. Avioliiton vahvistaminen ja aviopuolisoiden siunaaminen: Tulisi olla myös aviopuolisoiksi julistaminen (nykyisen käytännön mukaisesti).

- 14. Vihkivirsi: Vihkivirren sijasta myös muu hengellinen musiikki tulisi olla mahdollinen.

- Lähettämissanat tulisi olla sekä avioliittoon vihkimisen että avioliiton siunaamisen kaavassa.

B. Morsiusmessu

- Morsiusmessun kaavan voisi jättää kokonaan pois. Sen käyttö on hyvin satunnaista. Asiasta voisi olla vain maininta avioliittoon vihkimisen ingressissä.

C. Avioliiton siunaaminen:

- 8. Rukousjakso: Kysymykset ja vastaukset (Kaikkietävän Jumalan kasvojen edessä ja tämän seurakunnan läsnäollessa, kysyn sinulta N.N., tahdotko avioliitossasi jonka olet solminut N.N:n kanssa, osoittaa hänelle uskollisuutta ja rakkautta myötä- ja vastoinkäymisissä) tulisi säilyttää. Tällöin korostuu se, että siunausta haetaan Jumalalta. Kysymykset ovat myös osa perinnettä, mitä arvostetaan ja odotetaan.

7. Hautaus

A. Hautaan siunaaminen

- Ingressissä tulisi olla maininta kukkien laskemisesta (esim. joko kohdan 1. Virsi jälkeen tai kohdan 15. Siunaus jälkeen).
- 4. Yhteinen rippi: Ripin sijoittaminen hautaan siunaamisen kaavaan tulee jättää kokonaan pois. Se ei sovi tilanteeseen, missä on läsnä voimakas suru ja kaipaus.
- 9. Evankeliumi: Maininta ingressiin, että evankeliumiteksti voidaan kuunnella istualtaan. Samoin on niiden kohtien ingressissä, missä seurakunnan ajatellaan seisovan, syytä erikseen todeta se, että pappi kehottaa seurakuntaa näin toimimaan.
- 11. Uskontunnustus: Tulisi lisätä maininta siitä, että nouseaan tunnustamaan yhteinen kristillinen usko. Muutoin uskontunnustuksen lausuminen voi alkaa liian ´äkisti´.
- 12. Siunaussanat: Siunaussanojen edellä tulisi sanoa vainajan koko nimi.
- 13. Rukous: Tulisi olla myös rukous ´Kirkkoon kuulumatonta´ siunattaessa. Esim seuraavanlainen rukous: *Kaikkivaltias, armollinen Jumala. Elämä on lahjaa, josta meidän on ker-
ran luovuttava. Monet suunnitelmat ja tehtävät jäävät kesken. Olemme surevina rakkaan
N.N:n arkun äärellä. Kiitämme yhteisistä hetkistä, jotka saimme elää hänen kanssaan. Me
luotamme sinun sanasi lupaukseen, ettei mikään luotu voi erottaa meitä sinun rakkaudes-
tasi, joka on tullut ilmi Jeesuksessa Kristuksessa, meidän Herrassamme. Sinä tunnet mei-
dät, tiedät ajatuksemme ja tekomme. Sinun rakkautesi ja armoosi me turvaudumme. An-
na voimia jaksaa tulevina päivinä, kun kaipaus ja ikävä valtaavat mieleemme. Sinun rakkau-
tesi varaan tahdomme jättää rakkaamme. Aamen.*

B. Hautausmessu

- Hautausmessun kaavan voisi jättää kokonaan pois. Sen käyttö on hyvin satunnaista. Asiasta voisi olla vain maininta hautaan siunaamisen ingressissä.

C. Maahan kätkeminen

- Ingressiin tulee lisätä maininta siitä, että nimenomaan myös suntio voi toimittaa maahan kätkemisen (kts. lausunnossa oleva määrittely kategorialle ´muu seurakunnan työntekijä´).
- 5. Vastaus ja 6. Puhe: Nämä kohdat voi jättää kaavasta kokonaan pois. Valtaosassa tapauksista kaavaa käytetään uurnaa maahan kätettäessä ja tällöin läsnä on yleensä vain aivan läheisten joukko. Muissa käyttötarkoituksissa puheen voi liittää johdantosanojen yhteyteen.

Kirkollisten toimitusten kirja

II Vihkimiset, virkaan asettamiset ja tehtävään siunaamiset

Yleistä

- Laudamus tulisi aina olla ensimmäinen kiitosvirsivaihtoehto.
- Määräaikaisten ja väliaikaisten (vt. ja vs.) työntekijöiden tehtäviin siunaamisissa tulisi olla hiippakuntatasolla tuomiokapitulin ohjeistama yhtenäinen käytäntö, jolloin välttyttäisiin monenkirjavalta menettelyltä. Täten ingressissä tulee mainita, että ko. tapauksissa toimitaan hiippakunnassa vallitsevan käytännön mukaisesti.
- Kun tuomiokapituli antaa papille ja kanttorille virkamääräyksen, tulisi siinä yhteydessä myös olla maininta virkaan asettamisesta / tehtävään siunaamisesta.

8. Kirkon virkaan vihkiminen

- Ingressissä oleva epäjohtonmukaisuus tulee korjata, jos kaavaa käytettäisiin myös papiksi vihkimisen kaavana, koska kirkolliskokouksen kevään 2001 päätöksen mukaisesti papiksi vihkimisen toimittaa aina piispa (ei siis tuomiorovasti tai virassa vanhempi pappisasessori).
- 3. Johdantosanat ja vihittävien esittely: Tulisiko tässä kohdin olla jonkinlainen piispan evästys virkaan vihittävälle, varsinkin jos saarnan pitää joku muu kuin piispa?
- 17. lupaukset: Ingressiin voisi laittaa ohjeen siitä, miten vähintään neljä avustajaa lukevat raamatuntekstit (tämä koskee myös muita virkaanasettamisen ja vihkimisen kaavoja).

11. Seurakunnan virkaan asettaminen

- Kaava ei riittävästi huomioi papin virkaa sanan ja sakramentin virkana. Kappalaista ja seurakuntapastoria virkaan asetettaessa voitaisiinkin käyttää kaavaa 10. Kirkkoherran virkaan asettaminen ja muuttaa kaavan nimeksi Papin virkaan asettaminen. Kaavan 10 kohdassa 17. Lupaukset ovat asiat koskettavat KL ja KJ mukaan kirkkoherran lisäksi myös kaikkia muitakin pappeja.

15. Kirkon vihkiminen

- 28 Siunaus: Tähän tulee lisätä seuraavaa: Rakkaat seurakuntalaiset. Olemme nyt Jumalan sanalla ja rukouksella pyhittäneet tämän kirkon jumalanpalveluskäyttöön. *Älköön sitä annettako käytettäväksi sellaisiin tarkoituksiin, jotka ovat sen pyhyyteen soveltumattomia.* Täällä viettämämme ...

16. Hautausmaan ja siunauskappelin vihkiminen

- Ingressiin voisi lisätä maininnan siitä, että voidaan käyttää pääsiäiskynttilää, joka sytytetään johdantosanojen yhteydessä. Sama käytäntö voisi olla myös hautaan siunaamisen kaavassa, kuitenkin siten, että silloin kynttilä palaa jo alusta alkaen.
- 5. Vastaus: Sisennyksen voisi poistaa.
- 10. Siunaus: Tekstistä voisi poistaa hakasulut.

Kirkollisten toimitusten kirja

III Siunaamistoimituksia

IV Rukoushetkiä

V Lauluja kirkollisiin toimituksiin

III Siunaamistoimituksia

Yleistä

- Siunaamistoimituksia kirjassa voisi olla kaavoina ehdotuksen kaavat 17. Siunaamisen kaava, 18. Kodin siunaaminen, 23. Kylvä ja korjuu, 26. Lipun siunaaminen. Lisäksi olisi viidentenä kaavana yleiskaava siunaamisiin, joka ei olisi liiaksi liturgiseen vuorolauluun perustuva (kuten ehdotuksen kaava 17. Siunaamisen kaava on).

23. Kylvä ja korjuu

A. Kylvöä siunattaessa

- 7. Rukousjakso: Siunaamisrukoukseen voisi tehdä seuraavat muutokset:

Kolmas kappale tulisi muotoon:

*Luojamme ja Isämme, sinulta pyydämme siunausta alkavalle satokaudelle.
Anna kaikelle kasvulle suotuisat ilmat.*

*Varjele meidät vaaroilta ja onnettomuuksilta.
Kiitämme terveyden lahjasta.*

Neljättä kappaletta voisi muotoilla näin:

*...pyhässä ehtoollisessa. Anna meille rohkeutta elää kaikissa toimissamme
sinuun luottaen.*

B. Sadosta kiitettäessä

- 8. Rukousjakso: Rukousosion neljä rukousta voisi yhdistää yhdeksi näin:

Jumala, Luojamme.

Sinun varassasi me elämme.

Sinä olet siunannut työmme ja antanut jokapäiväisen leipämme.

Kiitämme sinua vuoden sadosta.

Kiitämme viljasta, vihanneksista ja juureksista.

Kiitämme puiden hedelmistä, marjoista ja sienistä

ja kaikesta, millä ravitset meitä.

Auta meitä suojelemaan luontoa niin,

että se tulevaisuudessakin voisi ravita meitä

ja tulevia sukupolvia.

Sinulle olkoon kiitos ja ylistys

nyt, aina ja ikuisesti.

IV Rukoushetkiä

27. Elämän arjessa ja juhlassa

A. Toimituskeskustelussa

- Kyseistä kaavaa ei tarvita. Kyseessä on nimenomaan keskustelutilanne, ei rukoushetki. Ainoastaan kohdan 8. Rukousjakso rukoukset voisi säilyttää.

C. Ateriaa siunattaessa

- Kyseistä kaavaa ei tarvita. Kaava on tilanteeseen soveltumaton. Ainoastaan kohdan 6. Rukousjakso Siunaamisrukous -kohdan rukoukset voisi säilyttää.

28. Sairaana luona

A. Rukous sairaan puolesta

- Kaava on liian pitkä ja raskas. Lyhyt ja pelkistetty kaava riittää.

B. Rukous kuolevan puolesta

- Kaava on liian pitkä ja raskas. Lyhyt ja pelkistetty kaava riittää.

- 3. Psalmi: Ingressin maininta Pienen Kunnian poisjättämisestä on tilanne huomioiden lähinnä huvittava. Liturgisen nyanssit eivät oikein istu tilanteeseen, missä ollaan kuolevan vuoteen äärellä.

29. Surussa

C. Sanomakellojen soidessa

- Kyseistä kaavaa ei tarvita. Ainoastaan kohdan 6. Rukousjakso rukoukset voisi säilyttää.

D. Muistotilaisuudessa

- Kaavan otsikon voisi vaihtaa otsikoksi 'Edesmenneen muistaminen' ja näin ollen ingressistä poistettaisiin kohta 'muistotilaisuus', koska muistotilaisuuden kyseessä ollen on juuri edellä ollut hautaan siunaamisen toimitus.

E. Läheisen haudalla

- Ingressiin voisi laittaa maininnan, että kaavaa käytetään esim. Pyhäinpäivänä ja Jouluaattona hautausmaalla vietettävänä rukoushetkenä, jolloin paikalla on runsaslukuisesti vainajien omaisia. Muissa tapauksissa kaavaa ei tarvita ja tällöin kohdan 6. Rukousjakso rukous on riittävä.

30. Seurakunnan juhlapäivänä

- Kaikki kolme kaavaa A. Seurakunnan perustamisen muistopäivänä, B. Kirkkoa rakennettaessa ja C. Kirkon vihkimisen muistopäivänä voitaisiin yhdistää ja käyttää kaavasta nimitystä 'Seurakunnan erityisenä juhlapäivä', jonka toimittaa (johtaa) joko kirkkoherra tai muu pappi.

- Kaavasta B. Kirkkoa rakennettaessa, kohdasta 4. Raamatunluku, teksti Ilm. 21. 9-14 voitaisiin jättää pois, koska se ei oikein sovi kontekstiin.

V Lauluja kirkollisiin toimituksiin

- Tätä osaa on syytä tervehtiä kiitoksella ja antaa siitä tunnustusta käsikirjakomitealle. Eri asia on sitten, miten paljon tätä osaa kaiken kaikkiaan voidaan käyttää. Se riippuu hyvin paljon seurakunnan musiikillisesta elämästä, kanttoritilanteesta ja kuorojen sekä soitinyhtyeiden käyttömahdollisuuksista. Ainakin kasteen kohdalla se on ongelmallista, kun huomattava osa kasteista toimitetaan kotona eikä kirkossa.

- Laulujen osalta se edellyttää niiden ennakkoon monistamista asianomaisen papin toimesta. Olisi mietittävä niiden liittämistä virsikirjan liitteeksi, kun aikanaan uudet toimitusten kaavat ilmestyvät. Tällöin niiden käyttömahdollisuus selkeästi paranisi.

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO RY

Juha Kauppinen
Puheenjohtaja

Hannu Ronimus
Apulaistoiminnanjohtaja